

Tarkistus-
listaan
liittyvä
ohjeistus

Lyhytaikaisen vuokramajoittajan turvallisuu- ohjeet

Jos vuokraat asuntoa, mökkiä tai vapaa-ajan asuntoa,
tutustu näihin turvallisuusohjeisiin.

TEKSTI: Mikael Huhtala

Lyhytaikaisen vuokramajoittajan turvallisuusohjeet

ULKOASU JA TAITTO: Johanna Kuittinen, SPEK

KUVAT: Janne Raevuori

ISBN: 978-951-797-693-0 (pdf)

2021.

JULKAISIJA

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK
Ratamestarinkatu 11, 00520 Helsinki
Puhelin (09) 476 112
spekinfo@spek.fi
www.spek.fi

Varmista ainakin nämä 10 asiaa

1. Hanki **palvaroitin** joka nukkumatilaan ja poistumisreiteille. Yhteenliitettävät mallit, jotka hälyttävät samanaikaisesti eri puolilla kohdetta, ovat suositeltavia.
2. Älä säilytä liedon päällä, lähellä tai yläpuolella tavaraa. **Liesivahti** auttaa välttämään liesipaloja.
3. Varmista, että **sähkö- ja kaasulaitteet ovat ehjiä** ja turvallisia käyttää.
4. Hanki vähintään yksi **sammutuspeite** ja **käsisammutin** ja sijoita ne näkyville.
5. Hanki **ensiapulaukku**.
6. Varmista **helppokäyttöiset poistumisreitit**: Ovien ja varatienä käytettävien ikkunoiden täytyy avautua sisäpuolelta nopeasti ilman avaimia tai muuta kikkailua.
7. Kaikista nukkumatioista on hyvä olla **turvallinen ulospääsy** oven tai ikkunan kautta tai vähintään yhteenliitetyt palvaroitimet.
8. Anna majoittujille **ohjeet** saunan ja tulisijan käytöstä.
9. Laita tärkeimmät **turvallisuustiedot näkyville** ulko-oven lähelle: osoite, paikkakoordinaatit, alkusammutusvälineiden ja poistumisreittien sijainnit, vuokraajan yhteystiedot
10. Kerro jo **vuokrailmoituksessa**, miten majoittujien turvallisuus on huomioitu.

Alkusanat

Tämä ohjeistus on tarkoitettu kaikille, jotka vuokraavat lyhytaikaisesti esimerkiksi asuntoa tai mökkiä. Olisi tärkeää, että kaikki vuokrausta harrastavat käyvät läpi ohjeisiin liittyvän tarkistuslistan ([Lyhytaikaisen vuokramajoituskohteen turvallisuuden tarkistuslista](#)).

Suomessa herättiin viimeistään Levillä vuoden 2019 keväällä sattuneen mökkipalon jälkeen siihen, että lyhytaikaisten vuokramökkien ja -asuntojen paloturvallisuudelle täytyy tehdä jotain.

Suuri osa majoittujista on ensimmäistä kertaa majoituskohteessa eikä hädän hetkellä pysty toimimaan yhtä nopeasti kuin paikan tuntevat ihmiset. Löytävätkö he alkusammutusvälineet heti tai osaavatko he poistua rakennuksesta, johon ovat ehkä vasta tunteja aiemmin saapuneet?

Vuokrattavan mökin tai asunnon paloturvallisuus ei koske pelkästään palovaroittimen tai sammutuspeitteen hankintaa. Mistään vaikeasta asiasta ei kuitenkaan ole kyse. Nämä ohjeet sekä tarkistuslista ohjaavat tarkistamaan oikeat asiat.

Sisältö

Alkusanat 5

Käsitteet 7

1. Yleisimmät turvallisuusriskit ja miten niitä voidaan ennaltaehkäistä 9

1.1. Tulisijat	10
1.2 Sähköliedet.....	12
1.3 Muut sähkölaitteet ja sähköasennukset.....	14
1.4 Kaasulaitteet ja asennukset.....	16
1.5 Palovaaralliset tuotteet	18
1.6 Tupakoinnin turvallisuus	20
1.7 Vaaralliset aineet.....	22
1.8 Turvallinen vuodepaikkojen määrä	24

2. Tulipalon havaitseminen riittävän ajoissa 27

2.1 Palovaroittimet	28
2.1 Palovaroittimet	30
2.2 Häkävaroittimet.....	32
2.3 Lämpövaroittimet	34

3. Alkuseräilyvälineet 37

3.1 Sammutuspeite.....	38
3.2 Käyseräilytin.....	40

4. Poistumisturvallisuus 43

4.1 Poistumisreitit	46
4.2 Poistumisopasteet.....	48

5. Ensiaputarvikkeet 51

5.1 Ensiapulaukku tai ensiapukaappi	52
---	----

6. Majoittujille annettavat turvallisuusohjeet 55

6.1 Ulko-oven turvataulu.....	56
6.2 Muut turvallisuusohjeet	58

7. Kerro majoittujille nämä asiat turvallisuudesta 61

7.1 Tärkeimmät kerrottavat turvallisuustiedot.....	62
--	----

Lähteet ja lisätietoa.....	64
----------------------------	----

Käsitteet

Lyhytaikainen vuokramajoitus tarkoittaa tässä ohjeessa toimintaa, jossa ihminen tai yritys tarjoaa vuokralle omistamaansa tai hallinnoimaansa asuntoa tai vapaa-ajan asuntoa. Tyypillinen vuokra-aika on 1–30 yötä. Vuokrattavat kohteet voivat olla kerrostaloasuntoja, pientaloasuntoja, mökkejä tai muita yöpymiseen soveltuvia tiloja, joita ei yleensä ole alun perin suunniteltu säännölliseen majoitustoimintaan. Lyhytaikaista vuokramajoitusta tarjotaan esimerkiksi eri sivustoilla, sosiaalisessa mediassa ja printtimediassa.

Lyhytaikaista vuokramajoitusta tarjoava markkinapaikka on sivusto tai muu kanava, joihin omistajat omatoimisesti listaavat majoituskohteen ja sen tiedot, ottavat varauksia vastaan ja hoitavat itse myös laskutuksen. Esimerkkejä kauppapaikoista: Nettimökki, Tori.fi.

Lyhytaikaista vuokramajoitusta tarjoava välityspalvelu on sivusto, joka vuokraa majoituskohdetta yleensä omissa nimissään, hoitaa varaukset ja laskutuksen omistajan puolesta ja on vastuussa listaamistaan majoituskohteista. Esimerkkejä välityspalveluista: Lomarengas, Visit Levi.

Majoituskohde tarkoittaa tässä ohjeessa välityspalvelun tai muun kanavan kautta vuokrattavaa asuntoa tai vapaa-ajan asuntoa sekä siihen kuuluvaa pihaa ja mahdollisia muita rakennelmia, kuten esimerkiksi autotallia, rantasaunaa tai grillikotaa.

Majoituskohteen omistaja/hoitaja tarkoittaa tässä ohjeessa majoituskohteen turvallisuudesta päävastuussa olevaa henkilöä. Turvallisuuden jatkuvasta seurannasta ja siihen liittyvistä huoltotoimista vastaa yleensä joko omistaja tai muu henkilö/yritys, jonka vastuulle se on siirretty.

Majoittuja vuokraa majoituskohdetta käyttöönsä lyhytaikaisesti ja suorittaa siitä maksun joko välityspalvelun kautta tai suoraan majoituskohteen omistajalle.

1. Yleisimmät turvallisuusriskit ja miten niitä voidaan ennaltaehkäistä

Suomessa syttyy vuosittain noin 3 000 tulipaloa asunnoissa ja vapaa-ajan asunnoissa. Saunarakennuksia syttyy palamaan vuosittain yli 200.

Tulipalo on majoituskohteen riskeistä yleensä se vakavin, mutta ei suinkaan ainoa. On tärkeää käydä majoituskohde huolellisesti läpi ja pohtia, mistä tulipalo tai muu onnettomuus voisi kohteessa aiheutua.

Voit helpoilla toimenpiteillä vähentää etukäteen tulipalon ja muiden onnettomuuksien riskiä. Sillä tavalla voit parantaa majoittujien turvallisuutta ja suojata omaisuutta.

Tästä ohjeistuksesta löydät apua tarkistuslistan läpikäymiseen ja majoituskohteesi turvallisuuden parantamiseen.

1.1. Tulisijat

- Tulisijoja ovat mm. takat, puulämmitteiset liedet ja kiukaat, kamiinat sekä leivinuunit.
- Huolehdi siitä, että ammattilainen nuohooa tulisijat vähintään kerran vuodessa.
- Tarkkaile myös itse silmämääräisesti tulisijan ja hormin kuntoa esimerkiksi halkeamien varalta.
- Älä säilytä palavaa materiaalia liian lähellä tulisijaa tai hormia. Suojaetäisyydet saa selville tulisijan valmistajan ohjeista tai tyyppikilvestä.
- Jos lattia tulisijan edessä on palavaa materiaalia (esimerkiksi puuta): tarkista, että lattia on suojattu palamattomalla tarvikkeella, esimerkiksi metallilevyllä. Varmista että sen koko on suojaetäisyyksien mukainen ja että se on tiiviisti kiinni lattiassa.
- Tarjoa majoittujalle sopivat välineet tulisijan käyttöä varten (esimerkiksi metallinen tuhkasanko, tuhkalapio, hiilihanko).
- Varmista, että majoituskohteen pihalla on palamaton ja kannellinen astia tuhkalle, palamattomalla alustalla.
- Jos majoituskohteen pihalla on mahdollisuus sytyttää avotuli (esim. nuotiopaikka), varmista sen turvallisuus. Sijainnin pitää olla sellainen, ettei se voi sytyttää rakennuksia tai muuta ympäristöä.
- Ohjeista kesäisin majoittujia tarkistamaan Ilmatieteen laitoksen sivuilta, onko voimassa metsä- tai ruohikkopalovaroitus, jolloin avotulta ei saa polttaa.
- Jos kohteessa on tulisija, asenna **häkävaroitin**.

1.2 Sähköliedet

- Jos majoituskohteessa on induktioliesi, majoittujan on syytä olla tietoinen sen nopeasta kuumenemisesta. Erityisesti öljy ja rasva aiheuttavat nopeasti tulipaloriskin. Älä siis käytä liesitasoa kattiloiden ja pannujen säilytyspaikkana.
- Älä säilytä liedellä tai sen välittömässä läheisyydessä palavaa materiaalia. Myös majoittujan on tärkeää tiedostaa tämä.

Liesivahti ennaltaehkäisee tulipaloja

- Majoituskohteen sähköliedet kannattaa varustaa liesivahdilla. Liesivahti tunnistaa liedellä kehittyvän vaaran ja antaa hälytyksen. Jos hälytystä ei kuitata ja vaaratilanne jatkuu, katkaisee liesivahti liedestä virran.
- Varmista myyjältä, että liesivahti täyttää standardin SFS-EN 50615 laatu- ja turvallisuusvaatimukset.
- Liesivahti estää tulipalon paremmin kuin ajastin tai liesihälytin.
- Liesivahdin saa asentaa vain sähköasentaja.

Ajastimet ja liesihälyttimet

- Liesivahdin lisäksi markkinoilla on myös ajastimia ja liesihälyttimiä, jotka ovat erillisiä lisäturvaa antavia laitteita.
- Ajastimet sammuttavat lieden määritellyn enimmäisajan jälkeen, mutta ne eivät estä tulipaloa, jos liedellä tai sen vieressä on palavaa materiaalia.
- Liesihälytin reagoi liedellä kehittyvään tulipalovaaraan ja antaa hälytyksen, mutta ei katkaise liedestä virtaa, joten tulipalon estäminen vaatii majoittujan reagointia ja toimia.

1.3 Muut sähkölaitteet ja sähköasennukset

- Yleisiä majoituskohteista löytyviä sähkölaitteita (liesien lisäksi) ovat esimerkiksi sähkökiukaat, jääkaapit, televisiot, kahvin- ja vedenkeittimet, leivänpaahtimet, mikroaaltouunit, valaisimet, pesukoneet, kuivausrummut ja kuivauskaapit.
- Tarkasta sähkölaitteiden ja johtojen kunto silmämääräisesti esimerkiksi kerran kuukaudessa. Korjauta vialliset laitteet sähköalan ammattilaisella tai poista ne käytöstä riskien välttämiseksi.
- Huolehdi sähkölaitteiden (esim. mikroaaltouunien ja jääkaappien) riittävästä ilmanvaihdosta – älä siis sijoita niitä liian ahtaisiin paikkoihin.
- Huomioi lämpöä tuottavissa sähkölaitteissa riittävät etäisyydet palavaan materiaaliin, kuten verhoihin tai koristeisiin. Lämpöä tuottavilla sähkölaitteilla tarkoitetaan esimerkiksi sähkölämmittimiä ja valaisimia.
- Puhdista majoituskohteen sähkölaitteet pölystä, liasta ja rasvasta säännöllisesti. Koskee etenkin laitteita, jotka kuumenevat käytössä. Liesituulettimen suodatin kannattaa puhdistaa säännöllisesti esimerkiksi Marttojen ohjeiden avulla, jotta mahdollinen liesipalo ei pääse helposti leviämään hormiin.
- Kiinteistä sähköasennuksista, kuten esimerkiksi lattialämmityksestä, täytyy löytyä käyttöönottopöytäkirja. Jos käyttöönottopöytäkirjaa ei ole, voidaan sähköasennukset tarkastaa sähköurakoitsijan toimesta. Korjauta sähköasennuksissa havaittavat viat viipymättä.
- Palavatko sulakkeet jatkuvasti, välkkyvätkö valot, kuuluuko laitteesta rätinää? Kaikki havaitsemasi tai majoittujan ilmoittamat sähköön liittyvät ongelmat pitää selvittää. Lisätietoa ongelmien selvittämiseksi löydät [Tukesin oppaasta](#).

1.4 Kaasulaitteet ja asennukset

Näin tarkastat kaasulaitteen letkun ja liitosten kunnan (tee 1–2 kertaa vuodessa):

1. Taivuttele letkua ja etsi mahdollisia murtumia
 2. Sivele saippualliuosta letku- ja putkiliitoksiin – jos syntyy kuplia, liitokset tulee kiristää.
- Lähde: Tukes

- Kaasulaitteiden (esimerkiksi kaasuliesien, -jääkaappien ja -lämmittimien) säännöllinen huolto ja kunnossapito on erittäin tärkeää. Yhtä tärkeää on ohjeistaa majoittujia kaasulaitteiden oikeaan käyttöön. Huom! Sisätiloissa saa käyttää ainoastaan sisätiloihin tarkoitettuja laitteita.
- Älä säilytä kaasuliesien tai -lämmittimien päällä tai välittömässä läheisyydessä palavaa materiaalia. Myös majoittujan on tärkeää tiedostaa tämä.
- Voit itse vaihtaa vialliset tai kuluneet kaasuletkut ja paineensäätimet uusiin. Myös polttimien puhtaanapito voidaan tehdä itse.
 - Huomioithan, että letku saa olla **enintään 1,2 m pitkä**. Tätä pidempiin vaaditaan kiinteä asennus.
- Korjaukset ja huoltotoimenpiteet kiinteisiin putkistoihin ja käyttölaitteisiin saa tehdä vain hyväksytty kaasuasennusliike.
- On suositeltavaa, että vaihdat kaasuletkut noin 5 vuoden välein ja paineensäätimet noin 10 vuoden välein.
- Vaihda yli 40 vuotta vanhat kaasulaitteet uusiin. Tätä vanhemmissa laitteissa ei yleensä ole liekinvarmistinta, joka estää kaasun virtauksen laitteeseen jos poltin sammuu.
- Jos majoituskohteestasi löytyy vanha sisätilojen kaasulämmitin, varmista että siinä on hiilidioksidivarmistin. Se estää häkäkaasun muodostumisen huoneilmaan, jos poltin ei saa tarpeeksi palamisilmaa.
- Jos sisätiloissa on kaasulaitteita, varmista riittävä ilmanvaihto – älä siis tuki ilmanvaihtoaukkoja tai pienennä niitä liikaa. Näin kaasuliekki saa tarvittavaa palamisilmaa.
- Jos sisätiloissa on kaasulaitteita, asenna häkävaroitin. Myös kaasuvaroittimen asennus lähelle kaasulaitetta on suositeltava lisä kaasuvuotojen varalta.
- Lisää tietoa nestekaasusta ja kaasulaitteista löydät [Tukesin oppaasta](#).

1.5 Palovaaralliset tuotteet

- Majoituskohteista usein löytyviä palovaarallisia tuotteita ovat esimerkiksi kynttilät, tuikut, ulkotulet, sytytysnesteet, polttoaineet sekä tulitikut ja sytyttimet.
- Voit määritellä majoituskohteen säännöissä, onko esimerkiksi kynttilöiden ja ulkotulien polttaminen sallittu.
- Jos tarjoat majoittujien käyttöön kynttilöitä tai tuikkuja, varmista että niille on soveltuvat palamattomat alustat. Älä myöskään sijoita niitä paikkaan, jossa on vieressä tai yläpuolella palavaa materiaalia (kuten verhoja tai koristeita) liian lähellä.
- Voit korvata kynttilät ja tuikut myös turvallisemmilla LED-tuotteilla.
- Jos ulkotulien polttaminen on säännöissä sallittu, tarkenna että niitä ei saa polttaa parvekkeilla tai terasseilla. Turvallisia paikkoja ovat palamattomat alustat tai telineet sekä lumihanki tai hiekka.
- Säilytä sytytysvälineitä, kuten sytyttimiä, tulitikkuja, sytytyspaloja ja sytytysnesteitä paikassa, joka on lasten ulottumattomissa. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi korkealla sijaitsevat kaapit sekä lukitut tai lapsilukolliset kaapit. Varmista myös, että säilytyspaikka ei ole vaarallisen lähellä tulen- ja lämmönlähteitä, kuten tulisijoja tai lämmittimiä.

1.6 Tupakoinnin turvallisuus

- Määrittele majoituskohteen säännöissä, onko tupakointi sallittu. Sisätiloissa tupakointi kannattaa aina kieltää.
- Tupakoinnin kieltäminen ulkotiloissakin voi johtaa vaaratilanteisiin, jos kieltä ei noudateta – parempi ratkaisu on tarjota ulkona tupakoinnille turvalliset puitteet tai ohjata majoittujia esimerkiksi taloyhtiöissä viralliselle tupakointialueelle.

Näin toteutat turvallisen tupakointialueen pihalle, terassille tai parvekkeelle:

1. Määrittele tupakoinnille alue, jossa ei ole herkästi syttyvää materiaalia, kuten ulkomattoja tai muita tekstiilejä. Huomioi myös mahdollisen metsä- tai ruohikkopalovaaran vaikutukset.
2. Sijoita alueelle riittävän iso tuhkakuppi – suosi kannellisia lasi- tai metalliastioita.
3. Huolehdi tuhkakupin säännöllisestä tyhjentämisestä.
4. Jos alueella on esimerkiksi kaasugrilli, sijoita tupakointialue riittävälle etäisyydelle ja ohjeista majoittujaa varovaisuuteen. Muista tarkastaa kaasugrillin kunto vuotojen varalta kohdan 1.4 mukaisesti.

1.7 Vaaralliset aineet

- Jos majoituskohteessa säilytetään vaarallisia aineita, kuten esimerkiksi erilaisia haitallisia pesuaineita, varmista että ne sijaitsevat lasten ulottumattomissa.
- Lapsiturvallisia säilytyspaikkoja vaarallisille aineille ovat esimerkiksi korkealla sijaitsevat kaapit ja lukitut tai lapsilukolliset kaapit.
- Säilytä vaarallisia aineita ainoastaan niiden omissa alkuperäispakkauksissa, joista pystyy lukemaan turvallisuusohjeet ja varoitusmerkit.
- Jos aine on herkästi syttyvää, varmista että säilytyspaikka on erillään mahdollisista syttymislähteistä, kuten tulisijoista.

- Lisätietoa vaarallisten aineiden varoitusmerkeistä löytyy Euroopan kemikaaliviraston sivuilta.

1.8 Turvallinen vuodepaikkojen määrä

- Jos asunnossa yöpyy enemmän ihmisiä kuin mihin se on suunniteltu, aiheutuu siitä myös potentiaalisesti enemmän henkilövahinkoja tulipalon sattuessa.
- Jos ylimääräisiä vuodepaikkoja sijoitetaan kulkureiteille, vaarantuu myös poistumisturvallisuus. Lisäksi liian suuri määrä ihmisiä aiheuttaa poistumisen kannalta ongelmia, jos majoituskohteessa on puutteelliset poistumismahdollisuudet, ja esimerkiksi varatiet (ikkunat ja vastaavat) ovat kapeita.

2. Tulipalon havaitseminen riittävän ajoissa

Jos tulipalo pääsisi kaikista ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä huolimatta syttymään majoituskohteessa, on tärkeintä se, että majoittuja saa tiedon tulipalosta mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Tämä antaa majoittujalle aikaa yrittää alkusammutusta ja poistua tiloista ennen kuin olosuhteet muodostuvat hengenvaarallisiksi.

2.1 Palovaroittimet

- **Toimivat palovaroittimet ovat kaikkein tärkeimmät paloturvallisuusvarusteet majoituskohteessa!**
- Testaa palovaroittimien toimivuus säännöllisesti testinapista, esimerkiksi aina majoittujan vaihtuessa.
- Palovaroitin reagoi savuun, joten se havaitsee pienenkin alkavan palon nopeasti. Pakollisia palovaroittimia ei voi koskaan korvata pelkästään häkään tai lämpöön reagoivilla varoittimilla, joista kerrotaan lisää luvuissa 2.2 ja 2.3.
- Lain mukaan asunnossa tulee olla riittävästi palovaroittimia. Vähimmäisvaatimuksena jokaiseen kerrokseen täytyy asentaa vähintään yksi palovaroitin jokaista alkavaa 60 m² kohden. Vaatimus koskee myös kerrokseen yhteydessä olevia kellareita ja ullakkoja.
- Esimerkki: Jos alakerrassa on 65 m² ja yläkerrassa 40m², pitää alakerrassa olla vähintään 2 varoitinta ja yläkerrassa 1.
- Lain minimimäärällä ei kuitenkaan usein voida taata riittävä turvallisuu. Palovaroittimia kannattaa sijoittaa yksi jokaiseen nukkumatilaa sekä ulos johtaville kulkureiteille. Lisäksi on suositeltavaa sijoittaa palovaroitin oleskelutiloihin, kuten esimerkiksi olohuoneeseen.
- Noudata palovaroittimien sijoittelussa käyttöohjeita. Yleiset lähtökohdat palovaroittimien asennuspaikan valintaan voit katsoa esimerkiksi Pientalon paloturvallisuusoppaasta.
- Vaihda palovaroittimien paristot kerran vuodessa.
- Vaihda palovaroittimet uusiin 5–10 vuoden välein tai aina niiden vikaantuessa. Vaihtoväli löytyy palovaroittimen pohjasta. Jos vaihtoväliä ei ole merkitty, on palovaroitin yli 10 vuotta vanha ja syytä vaihtaa heti.
 - Palovaroittimien savuherkkyys ja hälytyksen äänenvoimakkuus voivat heiketä iän myötä.
- Palovaroittimissa voi olla myös väliaikainen vaimennustoiminto, jolla majoittuja voi esimerkiksi takkaa sytyttäessä vaimentaa läheisen palovaroittimen lyhyeksi ajaksi.

2.1 Palovaroittimet

Yhteenliitettävät palovaroittimet lisäävät majoittujien turvallisuutta huomattavasti

- Yhteenliitettävät palovaroittimet ovat varoittimia, jotka voidaan kytkeä toisiinsa langattomasti tai johdolla. Tämä mahdollistaa sen, että kun yksi palovaroitin hälyttää, kaikki muutkin hälyttävät.
- Yhteenliitettävät palovaroittimet lisäävät mahdollisuuksia siihen, että edes joku majoittujista havahtuu hälytykseen, kun palo on vasta alkuvaiheessa, antaen enemmän aikaa alkusammutukseen tai muiden varoittamiseen ja pelastautumiseen.
- Yhteenliitettävät palovaroittimet ovat edullinen keino parantaa majoituskohteen turvallisuutta.
- Lue käyttöohjeet huolellisesti ja suorita yhteenkytkentä ohjeiden mukaan. Muista sen jälkeen myös testata kytkentöjen toimivuus ohjeiden mukaisesti.
- Käyttöohjeissa kerrotaan myös, kuinka tunnistaa yhteenliitettyjen varoittimien joukosta mahdolliseen paloon reagoivut varoitin, jotta se voidaan paikantaa (reagoivalla varoittimella usein muista poikkeavat ääni- tai LED-signaalit). Tämä on tärkeä tieto kertoa myös majoittujalle.

Paristokotelo helpottaa pariston vaihtamista

- Paristokotelo on palovaroittimille tarkoitettu edullinen lisävaruste, jonka avulla paristo voidaan vaihtaa ilman katonrajaan kiipeämistä.
- Paristokotelo on pieni muovinen kotelo, jonka sisälle palovaroittimen paristo laitetaan. Kotelo asennetaan saavutettavalle korkeudelle seinälle ja kotelosta vedetään johto palovaroittimeen. Noudata paristokotelon käyttö- ja asennusohjetta.
- Paristokotelo kannattaa hankkia erityisesti palovaroittimiin, jotka sijaitsevat korkeassa tilassa majoituskohteessa. Näin korkeisiin tiloihinkin saadaan palovaroitin, jonka paristonvaihto ei vaadi korkeita tikkaita tai suurta vaivaa.

2.2 Häkävaroittimet

- Häkävaroitin reagoi häkään, joka on hajuton, mauton ja väritön myrkyllinen kaasu.
- Asenna häkävaroitin lisäturvaksi majoituskohteeseen, jos sisätiloissa on tulisijoja tai kaasulaitteita. Häkävaroittimen lisäksi on kuitenkin tärkeää kertoa majoittujalle, ettei tulisijan savupeltiä saa sulkea liian aikaisin (kts. luku 6.2).
- **Huom: Häkävaroitin ei reagoi savuun, joten sillä ei voida korvata pakollisia palovaroittimia. Se antaa kuitenkin lisäturvaa, jos majoituskohteessa on tulisijoja tai kaasulaitteita.**
- Asenna häkävaroitin käyttöohjeiden mukaisesti.
- Markkinoilla on myös palo- ja häkävaroittimen yhdistelmiä, jotka reagoivat sekä savuun että häkään. Voit asentaa tällaisen yhdistelmävaroittimen huonetilaan, jossa on tulisija tai kaasulaite, ja muihin tiloihin tavalliset palovaroittimet. Yhdistelmävaroittimet asennetaan aina kattoon, ei seinälle!

2.3 Lämpövaroittimet

- Lämpövaroitin reagoi lämpötilan nousuun. Lämpövaroitin hälyttää, kun se havaitsee lämpötilan ylittävän tietyn raja-arvon (yleensä 54–60°C).
- Lämpövaroittimia voidaan asentaa tiloihin, joissa palovaroitin saattaa antaa vääriä hälytyksiä. Näitä tiloja ovat esimerkiksi keittiöt tai autotallit.
- **Huom:** Lämpövaroitin ei reagoi savuun, joten sitä voidaan käyttää ainoastaan valinnaisena lisäturvana palovaroittimien lisäksi.

3. Alkusammutusvälineet

Kun palo havaitaan ajoissa, voidaan palonalku vielä sammuttaa kokonaan tai rajoittaa sen leviämistä turvallisen poistumisen mahdollistamiseksi. Alkusammutuksella voidaan siis minimoida henkilövahinkoja ja omaisuusvahinkoja majoituskohteessa.

Tehokas alkusammutus vaatii kuitenkin oikeanlaiset välineet, jotka on sijoitettu oikeaan paikkaan ja joiden ylläpidosta on huolehdittu.

3.1 Sammutuspeite

- Sammutuspeite on palamattomasta materiaalista valmistettu peite, jonka avulla voidaan tukahduttaa pieniä paloja peittämällä palava kohde.
- Sijoita majoituskohteen keittiöön tai sen lähelle vähintään yksi riittävän kokoinen (1,2 x 1,8 m tai isompi) sammutuspeite.
- Kiinnitä peite seinälle sopivalle korkeudelle, käyttöohjeiden mukaisesti.
- Varmista, että sammutuspeite on standardin EN 1869:2019 vaatimukset täyttävä. Standardin nimi on tällöin merkitty peitteen etuosaan.

3.2 Käsiammutin

- Käsiammutin mahdollistaa alkusammutuksen tilanteissa, joissa palo on jo kehittynyt sammutuspeitteelle liian suureksi.
- Sijoita majoituskohteeseen vähintään yksi käsiammutin 6 kg / L sammutemäärällä. Tämä sammutemäärä antaa harjaantumattomallekin käyttäjälle paremmat mahdollisuudet alkusammutukseen.
- On kuitenkin suositeltavaa sijoittaa yksi käsiammutin jokaiseen majoituskohteen kerrokseen ja 1 kpl jokaista 100 m² kohden.
- Sijoita sammutin uloskäynnin lähelle paikkaan, jossa se on selvästi näkyvillä ja helposti käyttöön otettavissa.
- Muista tilata käsiammuttimien tarkastus ja huolto määräajoin. Tarkastukset ja huollot saa tehdä vain rekisteröity käsiammutinliike. Alla olevia määräaikoja suositellaan (pakollisia, jos viranomaisen määräämä sammutin):
- **Tarkastus:** kahden vuoden välein (yksi vuosi jos alttiina kosteudelle, tärinälle, lämpötilavaihtelulle tai pakkaselle).
- **Huolto:** Viisi vuotta (nestesammuttimet), 10 vuotta (muut sammuttimet). Myös jokaisen käyttökerran jälkeen.

Miten valita käsiammutin?

- Säilytätkö käsiammutinta paikassassa, jossa on pakkasta?
Valitse jauhesammutin
- Jos voit joutua sammuttamaan palavia kaasuja:
Valitse jauhesammutin
- Jos voit joutua sammuttamaan palavia nesteitä:
Valitse vaahtosammutin
- Jos säilytät käsiammutinta paikassassa, jossa ei ole pakkasta, eikä sammuttimella tarvitse sammuttaa palavaa kaasua eikä palavaa nestettä:
Valitse nestesammutin

4. Poistumisturvallisuus

Poistumisturvallisuudella tarkoitetaan esteettömän ja nopean poistumisen takaamista rakennuksesta hätätilanteessa, useimmiten tulipalossa. Poistumisturvallisuuden varmistaminen korostuu lyhytaikaisessa vuokramajoituksessa, koska tilat eivät yleensä ole majoittujille tuttuja eivätkä kaikki poistumisreitit välttämättä ole tiedossa.

Tulipalossa majoittujilla on yleensä vain 2–3 minuuttia aikaa poistua tilasta, ennen kuin olosuhteet muodostuvat hengenvaarallisiksi.

Näillä keinoilla teet poistumisen mahdollisimman turvalliseksi tulipalon varalta:

1. Varmista, että kaikki poistumiseen käytettävät ovet ja varatieikkunat pystytään avaamaan sisäpuolelta ilman avainta – ikkunan rikkominen ei ole vaihtoehto. Jos varatieikkunoissa on irtonaiset avauskahvat, kannattaa ne vaihtaa kiintopainikkeisiin nopean avaamisen mahdollistamiseksi.
2. Älä tuki poistumisreittejä, varateitä tai niiden edustoja tavaralla tai muilla esteillä – myöskään rakennuksen ulkopuolelta. Huomioi talvella kasaantuneen lumen vaikutukset ovien ja ikkunoiden aukeamiseen.

3. Varmista, että poistumisreitit ovat kulkukelpoisia myös lapsille. Tämä tarkoittaa sitä, että ne ovat helppoja ja yksinkertaisia käyttää ja kulku on riittävän matalalla.
4. Jokaisesta nukkumatilasta on hyvä olla varapoistumismahdollisuus esimerkiksi ikkunan kautta. Tämä koskee etenkin parvia. Jos parvelta ei ole varapoistumismahdollisuutta, ei sitä majoittujien turvallisuuden takaamiseksi tulisi käyttää lainkaan nukkumiseen. Savu voi kertyä parville nopeasti, joten myös nopea ulospääsy on erittäin tärkeää.
5. Jos varatienä toimivalta parvekkeelta tai ikkunasta on yli 3,5 m pudottautumiskorkeus, on niistä oltava varatietikkaat alas. Tarkasta tikkaiden kunto esimerkiksi kerran vuodessa.
6. Tarkista varateiden avautuminen esimerkiksi muutaman kerran vuodessa varmistaaksesi, etteivät ne ole jumiutuneet.
7. Jos kyseessä on kerrostalo, ohjeista majoittujia miten tulipalossa toimitaan.
 - **Jos tulipalo on majoittujan huoneistossa**, on tärkeää tietää poistumisreitit ja sulkea ulko-ovi perässä, jos sen kautta poistutaan. Poistumisjärjestelyt saa selville kerrostalon pelastussuunnitelmasta.
 - **Jos tulipalo on muussa huoneistossa**, on tärkeää, ettei majoittuja poistu savuiseen rappukäytävään.

4.1 Poistumisreitit

- Majoittujien turvallisuuden kannalta on tärkeää, että majoituskohteen poistumisreitit ja varatiet ovat helposti käytettävissä. Selvitä kaikki majoituskohteen poistumisreitit ja ohjeista majoittujia niiden sijainnista ja käytöstä.
- Jos majoittujille järjestetään majoituskohteen esittely paikan päällä heidän saapuessaan, perehdytä heidät poistumisreittien sijainteihin ja niiden käyttöön.
- Ulko-ovi on yleensä ensisijainen poistumisvaihtoehto tulipalossa. Sen lisäksi voi olla varateinä muita ovia ulos tai parvekkeelle sekä riittävän kokoisia ikkunoita.

- Varatienä toimivan ikkunan vapaan aukon vähimmäiskoko: korkeus 60 cm, leveys 50 cm. Leveyden ja korkeuden summan tulee kuitenkin olla vähintään 150 cm.

4.2 Poistumisopasteet

- Poistumisopasteet ovat kilpiä, joilla voidaan majoituskohteessa osoittaa majoittujille niiden ovien ja ikkunoiden sijainnit, joiden kautta pääsee hätätilanteessa ulos. Opasteilla voidaan osoittaa myös kulkureitit, esimerkiksi käytävät tai portaat, joiden kautta nämä uloskäynnit saavutetaan eri puolilta majoituskohdetta.
- Poistumisopasteilla on hyvä merkitä ulos johtavat ovet, ikkunat ja reitit etenkin majoituskohteissa, joissa pohjaratkaisut ovat monimutkaisia ja sokkeloisia tai joissa huoneita ja ovia on paljon.
- Valitse jälkivalaisevat opasteet. Ne keräävät päivällä valoa itseensä ja näkyvät sen takia yölläkin, jolloin tulipalot ovat kaikkein vaarallisimpia.
- Poistumisopasteet ovat hyödyllisiä lyhytaikaisessa vuokramajoituksessa, koska majoittajat eivät välttämättä osaa hätätilanteessa hahmottaa vieraan rakennuksen poistumisreittejä.
- Vaikka kohteen poistumisreitit olisi merkitty poistumisopasteilla, majoittujalle pitää silti antaa kirjalliset ohjeet tai perehdytys poistumisreiteistä.

5. Ensiaputarvikkeet

Ensiaputarvikkeita on hyvä tarjota majoituskohteessa mahdollisten tapaturmien varalta. Apu ei välttämättä etenkään syrjäisemmissä majoituskohteissa ehdi paikalle nopeasti, joten vakavien haavojen tai vammojen hoitoon saatetaan tarvita majoittujan omia toimia.

5.1 Ensiapulaukku tai ensiapukaappi

- Sijoita majoituskohteeseen vähintään yksi ensiapulaukku- tai kaappi näkyvään paikkaan.
- Ensiaputarvikkeiden yhteydessä on suositeltavaa olla yhteystiedot seuraavista: hätänumero, myrkytystietokeskuksen puhelinnumero ja lähimmän sairaalan tai terveysaseman puhelinnumero ja osoite.
- Tarkasta ensiaputarvikkeiden määrä esimerkiksi neljä kertaa vuodessa, ja täydennä käytetyt tarvikkeet. Tarkasta myös, onko osa tarvikkeista vanhentuneita.
- Majoituskohteisiin voidaan suositella esimerkiksi seuraavanlaista sisältöä ensiapulaukulle (ensiapukaapeissa laajempi sisältö):

Haavanhoitoon

- 12 kpl laastari 19 x 72 mm
- 4 kpl laastari 6 x 10 cm
- 4 kpl haavapyyhe

Puhdistukseen ja haavan suojaksi

- 6 kpl sideharsotaitos 7,5 x 7,5 cm, steriili (3 kpl)
- 6 kpl sideharsotaitos 10 x 10 cm, steriili (3 kpl)
- 1 kpl ihoteippi, kuitukangas 1,25 cm x 9 m

Raajan tukemiseen

- 1 kpl kolmioliina, kuitukangas 110 x 110 x 155 cm
- 1 kpl kylmähaude, kertakäyttöinen
- 1 kpl hätäensiapuohjeet

Tukemiseen ja suojasiteiden kiinnittämiseen

- 1 kpl joustoside 8 cm x 4 m
- 1 kpl joustoside 10 cm x 4 m
- 1 kpl ensiside
- **Lähde:** Suomen Punainen Risti

6. Majoittujille annettavat turvallisuusohjeet

Aina ei voida välttyä tulipaloilta tai muilta onnettomuuksilta. Majoituskohteen turvallisuuden lisäksi on tärkeää opastaa majoittujalle, miten majoituskohteessa toimitaan turvallisesti.

Majoittujille kannattaa antaa kirjalliset turvallisuusohjeet varausvahvistuksen yhteydessä tai jos majoitusjaksoon on pidempi aika, esimerkiksi viikkoa ennen majoitusjakson alkua. Ohjeet toimitetaan joko majoitusta tarjoavan välityspalvelun tai suoraan esimerkiksi sähköpostin välityksellä. Lisäksi majoituskohteeseen viedään fyysinen kopio ohjeista.

Kun teet ohjeita, huomioi oman majoituskohteen yksilölliset ominaisuudet, laitteet, riskit ja tekniikka. Kannattaa huomioida myös se, että ohjeita voidaan tarvita eri kielille käännettynä. Ohjeissa voi olla myös kyseisestä majoituskohteesta otettuja valokuvia, joilla voi havainnollistaa esimerkiksi takan peltien käyttöä. Kiinnitä tärkeimmät ohjeet laminoituna ulko-oven sisäpuolelle, josta ne voi helposti lukea. Muut ohjeet voi laittaa esimerkiksi talokansioon tai majoituskohteen sääntöjen yhteyteen. Ohjeiden sijaintipaikka täytyy kertoa majoittujille.

Muista tarkastaa turvallisuusohjeiden ajantasaisuus säännöllisesti ja aina niiden sisältöä koskevien muutosten jälkeen.

6.1 Ulko-oven turvataulu

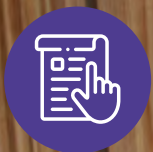

- Ulko-oven sisäpuolelle kannattaa kiinnittää laminoitu turvataulu, josta majoittajat saavat selville tärkeimmät hätätilanteessa tai ongelmatilanteissa tarvittavat tiedot.

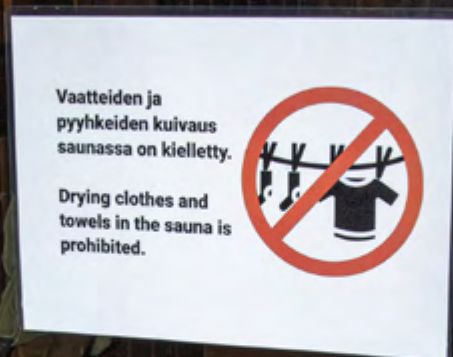
Tällaisia tietoja ovat:

- Majoituskohteen osoite ja GPS koordinaatit. GPS koordinaatit voi selvittää majoituskohteessa paikan päällä 112 Suomi -sovelluksen etusivulta tai esimerkiksi Maanmittauslaitoksen Karttapaikasta.
- Hätänumero 112 sekä lyhyet ohjeet hätäpuhelun soittamiseen (katso ohjeistus Häätäkeskuslaitoksen 112-julisteesta).
- Majoituskohteen pohjapiirros, johon on merkitty alkusammutusvälineiden ja poistumisreittien sijainnit, ensiaputarvikkeiden sijainti sekä tarvittaessa sähkön pääkytkin ja veden pääsulku. Voit hyödyntää pohjapiirroksen laadinnassa [Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen pohjaa](#) (muista poistaa turvamerkit, jotka eivät koske kyseistä majoituskohdetta).
- Majoituskohteen omistajan/huoltajan puhelinnumero, jonka kautta majoittuja voi ilmoittaa erilaisista turvallisuuteen liittyvistä ongelmista. Ilmoita myös kellonajat, milloin numeroon saa yhteyden.
 - Yhteydenottoa ja pikaista korjausta vaativia ongelmia voivat olla esimerkiksi pariston loppuminen palovaroittimesta, viallinen sähkölaite tai sulakkeiden palaminen.

• Voit täyttää ja tulostaa valmiin turvallisuustaulu pohjan SPEKin kotisivuilta: https://www.spek.fi/wp-content/uploads/2021/02/vuokrakohteen_turvallisuustaulu_SPEK.pdf

6.2 Muut turvallisuusohjeet

- Jos majoituskohteessa on tulisijoja, kuten takka tai puukiuas, laadi ohjeet niiden turvalliseen käyttöön. Kerro ohjeissa ainakin:
 - Savupeltien oikea käyttö sytyttämisen ja palamisen aikana ja se, että pellin saa sulkea vasta, kun hiillos on täysin tummunut.
 - Mahdollisen liesituulettimen ja tulisijan samanaikainen käyttö.
 - Mahdollisen savukaasumurin käyttö.
 - Tuhkan tyhjentäminen vasta, kun tuhka on täysin jäähtynyt sekä palamattoman kannellisen tuhka-astian sijainti.
- Läheisen palovaroittimen väliaikaista vaimennustoimintoa voi ohjeistaa käyttämään tulisijan sytyttämisen aikana. Tällä vältetään turhat hälytykset, jotka voivat johtaa palovaroittimen paristojen poistamiseen.
- Kehota majoittujia tutustumaan alkusammutusvälineiden kyljessä oleviin sammutusohjeisiin majoituskohteeseen saavuttuaan tai laadi niiden käytöstä lyhyet omat ohjeet.
- Laadi lyhyet ohjeet sähkö- ja kaasulaitteiden turvalliseen käyttöön (erityisesti liedet, sähkökiukaat, lämmittimet, kuivaajat ja muut lämpöä tuottavat laitteet).
- Jos majoituskohteessa on sauna, kiinnitä saunatilojen oven ulkopuolelle ohje, että vaatteiden ja pyyhkeiden kuivaus löylyhuoneessa on kielletty.

7. Kerro majoittujille nämä asiat turvallisuudesta

Majoittujille kannattaa antaa tietoa majoituskohteen turvallisuuden tasosta jo ennen varausta. Näin majoituksesta kiinnostunut saa jo ennen kohteen varaamista tietää, miten tärkeimmistä turvallisuusasioista on huolehdittu.

Tietoa turvallisuuden tasosta voit antaa esimerkiksi välityspalvelujen nettisivuilla tai vuokrailmoituksessa netin kauppapaikoilla.

Kertomalla avoimesti majoituskohteen turvallisuuden tasosta kaikille kohteesta kiinnostuneille voit osoittaa, että majoittujien turvallisuus on tärkeää ja otettu huomioon. Jos majoittujien turvallisuuteen on panostettu, voi siitä viestimällä saavuttaa myös maine-etua.

7.1 Tärkeimmät kerrottavat turvallisuustiedot

- Sähkövalaistus
- Sähkölämmitys
- Avotakka
- Vesijohto

Mökin paloturvallisuus

Asunnossa/mökissä on otettu paloturvallisuus huomioon seuraavilla tavoilla:

- Mökin turvallisuus on tarkistettu SPEKin tarkistuslistan www.spek.fi/turvallisuudentarkistuslista avulla 1.2.2021
- Mökin turvavarusteisiin kuuluu:
 - 6 kpl palovaroittimia
 - 0 kpl häkävaroittimia
 - 2 kpl sammutuspeitteitä
 - 1 kpl käsiammuttimia
 - 1 kpl ensiapukaappi.
- Kaikista nukkumatiiloista (ml. parvet) on suora ja turvallinen varapoistumismahdollisuus: Kyllä
- Paikan päällä on mökkiä koskevia turvallisuusohjeita: Kyllä
- Palovaroittimet ovat yhteenliitettyjä: Ei

Palovaroittimien sijainnit:

- Jokaisessa makuuhuoneessa ja eteisessä

Poistumisreittien määrä ja sijainnit:

- Alakerrassa kaksi ulko-ovea ja kaksi ikkunaa, yläkerrassa parveke ja yksi ikkuna, jonka ulkopuolella on tikkaat.
- ### Etäisyydet
- Uimarannalle 100 m
 - Helsinkiin 85 km
 - Naapuriin 100 m
 - Kauppaan 1,5 km
 - Ravintolaan 1,5 km

Kerro majoituskohteesta etukäteen esimerkiksi nettisivujen vuokrailmoituksessa ainakin seuraavat asiat:

- Tässä asunnossa/mökissä on otettu paloturvallisuus huomioon seuraavilla tavoilla:
 - Asunnon/mökin turvallisuus on tarkistettu SPEKin tarkistuslistan (linkki) avulla XX.XX.XXXX
 - Asunnon/mökin turvavarusteisiin kuuluu:
 - X kpl palovaroittimia
 - X kpl häkävaroittimia
 - X kpl sammutuspeitteitä
 - X kpl käsiammuttimia
 - X kpl ensiapulaukku/ensiapukaappi.
 - Kaikista nukkumatiiloista (ml. parvet) on suora ja turvallinen varapoistumismahdollisuus (esim. ikkuna, jonka yhteydessä on varatietikkaat): Kyllä/Ei
 - Paikan päällä on asuntoa/mökkiä koskevia turvallisuusohjeita (esim. kaasulaitteiden käyttö): Kyllä/Ei
 - Palovaroittimet ovat yhteenliitettyjä (SPEKin ohjeet, kohta 2.1): Kyllä/Ei

Palovaroittimien sijainnit:

- (sanallinen selitys, esim. "Jokaisessa makuuhuoneessa ja eteiskäytävällä" tai pohjapiirroksen merkittynä)

Poistumisreittien määrä ja sijainnit:

- (sanallinen selitys, esim. "Alakerrassa kaksi ulko-ovea ja kaksi ikkunaa, yläkerrassa parveke ja yksi ikkuna" tai pohjapiirroksen merkittynä)

Lähteet ja lisätietoa

- Euroopan kemikaalivirasto ECHA. 2020. Varoitusmerkit selittävä infografiikka. <https://chemicalsinourlife.echa.europa.eu/fi/pictograms-infographic>
- Euroopan pesuainejärjestö A.I.S.E. 2020. Safety of children. <https://www.cleanright.eu/en/13-site-content/1080-safety-of-children.html>
- Ketola, J., Kokki, E. 2019. Pelastustoimen taskutilasto 2014–2018. Pelastusopiston julkaisu,
- D-sarja: Muut 1/2019.
- Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos. 2017. Pohjapiirroksen turvamerkkit. https://www.lup.fi/fi-FI/Ohjeet_ ja_lomakkeet/Pelastussuunnitelmat/Pohjapiirroksen_turvamerkit
- Martat. 2020. Liesituulettimen puhdistus. <https://www.martat.fi/marttakoulu/kodinhoito/kodinkoneet/liesituulettimen-puhdistus/>
- Sisäasiainministeriön asetus käsisammuttimien tarkastuksesta ja huollosta (917/2005)
- Sisäasiainministeriön asetus palovaroittimien sijoittamisesta ja kunnossapidosta (239/2009)
- Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö . Alkusammuttimet. Perusteita alkusammuttimen valintaan ja sijoitukseen eri kohteissa – säädöksiä ja tulkintoja. 5. uusittu painos. <https://edu.spek.fi/koulutus/zine/437/cover>
- Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö. 2018. Paloturvalaitteet ja -järjestelyt. Opas kunnossapitoon ja huoltoon. 6. uusittu painos. <https://edu.spek.fi/koulutus/zine/125/cover>
- Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö. 2018. Palovaroitinopas
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. 2015. Kodin sähköturvallisuus. Opas. <https://tukes.fi/documents/5470659/6406815/Kodin+s%C3%A4hk%C3%B6turvallisuus.pdf/ff40eb43-a4e5-4a71-afd7-666f941483da/Kodin+s%C3%A4hk%C3%B6turvallisuus.pdf?version=1.1&t=1526766632000&download=false>
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. 2018. Käsisammuttimia testattu – Yhdestä mallista löytyi vakavia puutteita. Mediatiedote. https://tukes.fi/artikkeli/-/asset_publisher/kasisammuttimia-testattu-yhdesta-mallista-loytyi-vakavia-puutteita
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. 2020. Käytä nestekaasua turvallisesti. <https://tukes.fi/koti-ja-vapaa-aika/kaasulaitteet>

Suomen Pelastusalan
Keskusjärjestö

SPEK